

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Tør du bestemme korsnæb på stemmen?

HAANING I FELTEN Det er ikke kun meget sjældne fugle der står for store feltbestemmelsesmæssige udfordringer i felten. En stor variation i kaldene hos lille korsnæb som jo er en ret almindeligt forekommende hjemlig art, udgør en af de mest almindelige udfordringer i forhold til bestemmelse af de andre arter af korsnæb, der gør selv meget erfarne folk usikre.

Jeg har tidligere skrevet en artikel om feltbestemmelse af korsnæb, som kan læses [her](#).

Imidlertid kender du helt sikkert til at stå med en flok overflyvende korsnæb, eller at kunne høre nogle, der sidder i en gruppe træer – et stykke inde – og som du ikke kan se, hvor du er usikker på, hvilken art du hører.

Den klassiske er jo overtrækkende korsnæb, hvor du bliver usikker på, om det er stor eller lille korsnæb. Ofte lytter man da til den mest erfarne trækfugletællers dom (hvilket helt sikkert også oftest er korrekt), men diskussioner kan heldigvis også opstå om, hvor vidt der er tale om den ene eller den anden art.

Jeg har stået sammen med meget erfarne trækfugletællere, der giver udtryk for sværhedsgraden i det at bestemme stor og lille korsnæb på stemmen. På trækkaldet.

Jeg har dette efterår og vinter også prøvet et par tilfælde, hvor jeg syntes at fuglene har lydt som hvidvinget korsnæb. Stemmen har således været mere hæs i det og bjæffende, men uden trompetkald. De omtalte fugle oplevede jeg dels på Island og dels i Gribskov på en tur ind efter den stationære høgeugle (som jeg i øvrigt ikke så).

På Island fik vi konstateret fuglene som lille korsnæb, men i Gribskov nagede observationen mig lidt, da jeg kun så fuglene skråt nedefra, meget hurtigt, da de lettede. De omtalte kald hørtes fra siddende fugle. Jeg sagde til min medobservatør, at jeg syntes at de lød i retning af hvidvinget korsnæb, men at jeg ikke var helt sikker. Jeg slog dem efterhånden hen.

Nu har jeg hørt fra andre, at de med sikkerhed har set fugle, netop i Gribskov ved høgeuglen, der var lille korsnæb, men at de lød som hvidvingede korsnæb!

Det er jo interessant.

Det hele skyldes jo, at korsnæb har et stort repertoire udi stemmer. Trækkald der blandes med sang, kald der er mere tørre, klangløse kald, klangfyldte kald, osv. Siger de ”klip-klip”? Siger de snarere ”kyp-kyp”?

Én ting er, hvordan man oplever kaldene, en anden ting er, at der også er forskellige typer kald.

De to birdere Johannes Honold og Ralph Martin står bag en meget interessant hjemmeside [AVESRARES](https://avesrares.com), hvor de i høj grad arbejder med stemmeoptagelser med henblik på identifikation af sjældne fugle.

De er ivrige, og beskriver i en af artiklerne, hvordan de både har mistet en mobiltelefon og bilnøgler, i forbindelse med at de er løbet efter fugle for at få gode stemmeoptagelser!

I denne forbindelse har de lagt et imponerende arbejde i at dokumentere europæiske korsnæbs variation i stemmer. De har arbejdet med de forskellige kaldtyper og opdeler dem i flugtkald, ophidselseskald (exitement call), alarmkald og tiggekald, og har lagt en meget spændende artikel på deres hjemmeside som kan læses [her](#).

Deres resultater har påvist ikke mindre end 17 forskellige kaldtyper fra lille korsnæb (hvoraf flere dog er fra isolerede populationer på Middelhavsøer etc.). Mange af dem er relevante for danske birdere, også taget i betragtning at korsnæb er nomader, som kan komme til Danmark fra et meget stort opland, hvor især fødeudbud er afgørende for forekomststørrelser herhjemme.

En detalje som er superfed, er at de i forbindelse med præsentation af kald linker til kald af hvidvinget korsnæb og stor korsnæb linker der påmindet stærkt om kald fra lille korsnæb.

Prøv f.eks. at sammenligne [dette flugtkald fra stor korsnæb](#) med [dette af lille korsnæb](#).

Eller [dette flugtkald af hvidvinget korsnæb](#) med [dette af lille korsnæb](#).

Jeg vil dog anbefale at læse [hele den grundige artikel](#). Den minder en om at være kritisk i forhold til sine observationer derude, og bakke sine hørte fugle op af diskussioner med andre der i felten har hørt de samme fugle, eller allerbedst, at få set de pågældende fugle godt. Grundighed er nemlig godt.

Også ude i felten.

 Dato:
15. 02. 2020

 Skrevet af:
[Henrik Haaning Nielsen](#)

 Fotos af:
[Ole Amstrup](#)

 Emner:
FELTBESTEMMELSE

 Tags:
FELTBESTEMMELSE, KORSNÆB, STEMME

 Kilder
AVESRARES